

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет германської філології і перекладу

Кафедра англійської філології і філософії мови

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Усний двосторонній переклад з англійської мови на українську, з української на англійську

для студентів

- галузь знань **03 Гуманітарні науки**
- спеціальність **035 Філологія**
- спеціалізація **035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська**
- рівень вищої освіти **перший (бакалаврський)**
- освітньо-професійна програма **Англійська мова і література, друга іноземна мова, переклад**
- статус дисципліни **вибіркова**

Форма здобуття освіти денна
Навчальний рік 2022–2023
Семестр VIІ
Кількість кредитів ЄКТС 3
Мова навчання англійська
Форма підсумкового контролю залік

Розробник:

старший викладач кафедри англійської філології і філософії мови Цибка В. В.

Рецензенти:

Валігура О. Р. – доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри східної філології факультету східної і слов'янської філології, Київський національний лінгвістичний університет

Редька І. А. – кандидат філологічних наук, доцент кафедри германської філології інституту філології Київського університету імені Бориса Грінченка

Схвалено на засіданні кафедри англійської філології і філософії, протокол № 1 від «31» серпня 2022р.

Завідувач кафедри

Гнезділова Я. В.

Схвалено на засіданні вченої ради факультету германської філології і перекладу, протокол № 1 від «31» серпня 2022 р.

Голова вченої ради факультету

Мойсеєнко І. П.

1. **Мета вивчення дисципліни** полягає у формування в студентів навичок усного двостороннього перекладу різножанрових текстів з урахуванням їх композиційних, лексичних, граматичних та інших стилістичних характеристик, а також уміння систематично поповнювати свої знання і творчо застосовувати їх на практиці.

2. **Загальний обсяг** (відповідно до робочого навчального плану)
3 кредити ЄКТС; **90** год., у тому числі:

практичні заняття – **30** год.
самостійна робота – **60** год.

3. **Передумови до вивчення або вибору навчальної дисципліни:**

Успішне опанування курсів:

- практики усного і писемного мовлення англійської мови;
- практичної граматики англійської мови;
- практичної фонетики англійської мови;
- лексикології англійської мови;
- вступу до мовознавства;
- вступу до перекладознавства.

4. **Анотація навчальної дисципліни:**

Курс дисципліни “Усний двосторонній переклад з англійської мови на українську, з української на англійську” орієнтований на розвиток професійно орієнтованих мовленнєвих компетенцій студентів. Усний двосторонній перегляд розглядається як важливий вид міжкультурної комунікації, ефективність якої залежить від глибокого знання її лінгвістичних і психологічних особливостей та уміння застосовувати ці знання на практиці. Тематика занять передбачає знайомство студентів з базовими поняттями та принципами усного перекладу, особливостями перекладу різних компонентів семантичної структури повідомлень, способами заповнення лакун, поняттями компресії та розширення змісту висловлювання, варіантами перекладу таких груп лексичних одиниць, як власні назви, міжмовні омоніми, терміни та фразеологічні звороти, а також різними варіантами перекладу форм вираження нереальності, інверсії тощо. Детально вивчаються особливості усного двостороннього перекладу під час переговорів, інтерв'ю, дебатів та прес-конференцій. Постійна увага приділяється аналізу когнітивної складової перекладацької діяльності та розвитку умінь професійного самовдосконалення.

5. **Завдання (навчальні цілі):** які вирішуються у процесі викладання дисципліни “Усний двосторонній переклад з англійської мови на українську, з української на англійську”, пов'язані з формуванням у студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти таких **компетентностей**:

інтегральної компетентності: здатності розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов;

загальних компетентностей: здатності спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; здатність бути критичним і самокритичним; здатності учитися й оволодівати сучасними знаннями; здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел; уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми; здатність працювати в команді та автономно; здатності спілкуватися іноземною

мовою; здатності до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатності застосовувати знання у практичних ситуаціях; навичок використання інформаційних і комунікаційних технологій; здатності проведення досліджень на належному рівні; здатності до здійснення політкоректної та етичної комунікації іноземною мовою з представниками різних соціальних груп та національних культур, усвідомлюючи та поважаючи феномен мультикультурності як важливої ознаки сучасного світу; здатності дотримуватись принципів академічної доброчесності, здійснювати творчий науковий пошук; здатності розуміти сутність й соціальну значущість майбутньої професії та прогнозувати перспективи розвитку сфери професійної діяльності;

фахових компетентностей: здатності використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні; здатності використовувати в професійній діяльності знання з теорії мови; здатності вільно, гнучко й ефективно використовувати англійську мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя; здатності до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних фактів, перекладу тексту; здатності вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань; усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною мовами; здатність здійснювати лінгвістичний аналіз текстів різних стилів і жанрів; здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення; здатність до організації ділової комунікації; здатності до використання новітніх технологій, інноваційних методів навчання, а також набутих лінгвістичних та перекладацьких знань на практиці англійською мовою; знання норм і правил увічливого спілкування в аспекті “чужої” (англомовної) культури, володіти знаннями про мовні реалії у нерозривному зв'язку з фоновими або екстралінгвістичними знаннями з різних історичних, національно-етнічних, соціально-політичних та культурних аспектів життя англомовних країн; розуміння методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для здійснення фахової науково-дослідницької роботи, її презентації науковій спільноті і захисту інтелектуальної власності та її результатів; здатності до науково-лінгвістичного мислення, розуміння природи лінгвістичних явищ та процесів; уміння вільно орієнтуватися у науковій лінгвістичній інформації та верифікації наукових концепцій, ефективно й компетентно брати участь в різних формах наукової комунікації в галузі філології.

Завдання вивчення дисципліни “Усний двосторонній переклад з англійської мови на українську, з української на англійську” полягає в тому, щоб дати студентам знання та сформувати навички, необхідні для роботи в якості перекладача під час переговорів, інтерв'ю, дебатів та прес-конференцій. Студенти отримують знання про базові поняття та принципи усного перекладу, когнітивні аспекти перекладацької діяльності, а також оволодівають умінням здійснювати переклад з урахуванням основних семантичних, лексичних, граматичних та стилістичних характеристик повідомлень.

6. Очікувані результати навчання з дисципліни:

Результат навчання (1. знати; 2. уміти; 3. комунікація; 4. автономність і відповідальність)		Форми (та / або методи і технології) навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)
Код	Результат навчання		
1.1	Знати основні підходи до вирішення типових проблем лексичного, граматичного, фонетичного та іншого характеру, що виникають під час усного двостороннього перекладу	Метод інтерактивного навчання Метод проблемного навчання Метод пошукової роботи Метод проєктної роботи Методики комп'ютерного навчання	Усне опитування Письмовий контроль Тестові методи перевірки знань Написання модульної контрольної роботи
1.2	Знати жанрово-стилістичні особливості комунікації під час інтерв'ю, переговорів, дебатів та прес-конференцій	Метод проблемного навчання Метод проєктної роботи	Усне опитування Письмовий контроль Написання модульної контрольної роботи
1.3	Знати правила етики усного перекладача	Метод інтерактивного навчання Метод проблемного навчання	Усне опитування
2.1	Уміти виконувати усний двосторонній переклад під час різних комунікативних подій з урахуванням жанрово-стилістичних особливостей повідомлень;	Комунікативний метод Метод інтерактивного навчання Метод проблемного навчання	Усне опитування Письмовий контроль Написання модульної контрольної роботи
2.2	Уміти швидко визначати альтернативи та обирати оптимальні варіанти перекладу	Комунікативний метод Метод інтерактивного навчання Метод проблемного навчання Метод проєктної роботи	Усне опитування Письмовий контроль Написання модульної контрольної роботи
2.3	Уміти дотримуватись професійних норм поведінки перекладача	Метод інтерактивного навчання Метод проблемного навчання	Усне опитування
3.1	Робити усний переклад різножанрових повідомлень, детально розуміючи їх лінгвістичні особливості	Комунікативний метод Метод інтерактивного навчання Метод проблемного навчання Метод пошукової роботи Метод проєктної роботи	Усне опитування Письмовий контроль Написання модульної контрольної роботи
3.2	Дотримуватись офіційно-ділового стилю у перекладі та комунікації, що його супроводжує	Комунікативний метод Метод інтерактивного навчання	Усне опитування Письмовий контроль Написання модульної контрольної роботи
4.1	Мати здатність самостійно опрацьовувати літературу, розв'язувати задачі і проблеми, пов'язані з перекладацькою діяльністю та відповідати за результат своєї роботи	Метод проблемного навчання Метод пошукової роботи Метод проєктної роботи Методики комп'ютерного навчання	Усне опитування Письмовий контроль Тестові методи перевірки знань
4.2.	Керуватись у своїй роботі принципами перекладацької етики	Метод інтерактивного навчання Метод проблемного навчання	Усне опитування

7. Співвідношення очікуваних результатів навчання з дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання з дисципліни (код) Програмні результати навчання (назва)	1.1	1.2	1.3	2.1	2.2	2.3	3.1	3.2	4.1	4.2
ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною(ими) мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.	+	+		+	+		+	+		
ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати, інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.	+	+		+			+		+	
ПРН 3. Організувати процес свого навчання й самоосвіти.									+	
ПРН 5. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.			+			+		+		+
ПРН 6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.	+	+		+	+		+		+	
ПРН 10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.				+			+	+		
ПРН 11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.	+	+		+	+		+	+		
ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.	+	+		+	+		+			
ПРН 14. Використовувати мову(и), що вивчається(ються) в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.	+	+		+	+		+	+		
ПРН 15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних жанрів і стилів	+	+		+	+		+			

ПРН 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.	+	+		+	+	+	+			+
ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.	+	+		+	+		+		+	
ПРН 20. Здійснювати науковий аналіз мовного й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих різножанрових текстів.	+	+		+	+		+		+	
ПРН 21. Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань і власну позицію щодо них як фахівцям, так і широкому загалу; вміти презентувати результати своїх досліджень державною та англійською мовами.	+	+		+	+		+	+	+	
ПРН 22. Відтворювати у письмовій формі чіткий, послідовний текст заданого стилю і жанру зі збереженням логічної структури й смислового наповнення та володіти прийомами забезпечення якості перекладу (вчитування, критичне оцінювання, редагування, зворотній переклад); вміти тлумачити фактичну інформацію і точку зору автора мовою перекладу, перефразовуючи значення складних термінів або фраз, якщо не існує точного еквівалента у мові перекладу.	+	+		+	+		+	+		
ПРН 23. Володіти системою сучасних лінгвокультурологічних знань, переважно про специфіку мовних картин світу і відповідних особливостей мовної поведінки носіїв англійської та другої іноземної мов, застосовуючи знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови, норми терміновживання та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації у професійній діяльності.	+	+		+	+		+	+		

8. Система оцінювання результатів навчання студентів (критерії оцінювання результатів навчання та засоби діагностики навчальних досягнень студентів)

8.1 форми та критерії оцінювання студентів:

Семестрове оцінювання:

1. усна форма опитування;
2. перевірка самостійної роботи;
3. перевірка письмових вправ і тестів;
4. перевірка модульної контрольної роботи.

Підсумкове оцінювання: залік

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності студента (аудиторна робота та самостійна робота) здійснюється в національній 4-бальній шкалі – «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»). Невиконання завдань самостійної роботи та невідвідування практичних занять позначаються «0».

Види навчальної діяльності	Національна 4-бальна система	Критерії оцінювання
Аудиторна робота	5	Систематизована, творча, логічно побудована відповідь з елементами інновації; завдання виконані за інноваційним рівнем складності.
	4	Продуктивна, але недостатньо вичерпна відповідь; завдання виконані за стандартним рівнем складності, можливі незначні помилки.
	3	Репродуктивна відповідь; завдання виконані за репродуктивним видом складності, містять помилки
	2	Фрагментарна, неаргументована відповідь; завдання не виконані у відповідності з вимогами, допущені множинні помилки. Непідготовленість до заняття; невиконання завдань.
	0	Відсутність на занятті.
Самостійна робота	5	Інноваційний підхід до самостійно виконаних завдань, здатність до критико-аналітичного осмислення актуальних проблем лінгвостилістики, загальна філологічна та мовна компетентність.
	4	Творче і самостійне виконання завдань, якісне володіння програмним матеріалом та його доцільне використання у виконанні завдань.
	3	Виконання завдань для самостійної роботи за суттєвої допомоги з боку викладача.
	2	Неглибоке, фрагментарне виконання завдань. Невиконання завдань.
	0	Відсутність самостійної роботи.
МКР	5	90%–100% правильно виконаних завдань, повне розкриття теоретичної проблеми, аналітичний підхід до перекладу заданого тексту, 1-2 незначних помилки щодо змісту або форми.
	4	75%–89% правильно виконаних завдань, загалом правильне, але неповне розкриття теоретичної проблеми, стереотипність у виконанні перекладу тексту, 3–4 незначних помилки щодо змісту або форми.

3	50%–74% правильно виконаних завдань, несистематизована, неаргументована, неповна відповідь на теоретичне запитання, недостатньо якісний переклад тексту, 5–6 помилок щодо змісту або форми.
2	50% і нижче правильно виконаних завдань, неправильна відповідь на теоретичне запитання, неякісний переклад тексту, 7 і більше помилок щодо змісту або форми. Невиконання завдань.
0	Відсутність контрольної роботи.

Критерії оцінювання якості виконання перекладів

Переклад оцінюється згідно з основними вимогами до виконання письмового перекладу. Основні критерії оцінки якості виконання перекладів можна сформулювати у такий спосіб:

- 1) адекватність передачі фактичної інформації – перевіряється, чи правильно перекладач зрозумів зміст вихідного тексту і наскільки коректно цей зміст викладено у похідному тексті; крім того, важливою є відсутність помилок у передачі немовної інформації (цифри, графіки тощо); наявність всього фактичного матеріалу (чи не було пропусків і скорочень);
- 2) дотримання перекладачем відповідного стилю – стильові особливості та загальний тон викладення матеріалу в тексті перекладу повинен відповідати особливостям стилю тексту оригіналу;
- 3) чіткість, прозорість, недвозначність тексту перекладу, а також дотримання норм терміновживання та послідовність у виборі відповідників;
- 4) лексична та граматична правильність тексту перекладу – враховуються лексичні та граматичні помилки, зроблені у тексті перекладу.

Підсумковий контроль з навчальної дисципліни проводиться у формі заліку за обсягом навчального матеріалу, визначеного навчальною програмою, і в терміни, встановлені навчальним планом. Студент вважається допущеним до семестрового контролю, якщо виконано усі види робіт, передбачені навчальною програмою на семестр, за умови відпрацювання всіх пропущених занять.

Структура заліку

Залік відбувається в усній формі й передбачає виконання двох завдань: відповідь на питання, що стосується особливостей усного двостороннього перекладу, та переклад текстового фрагменту відповідно до жанрово-стилістичних вимог.

Критерії оцінювання на заліку:

зараховано – повна, змістовна відповідь на питання заліку в адекватному мовленнєвому оформленні; демонстрація правильного розуміння особливостей усного двостороннього перекладу та вміння перекласти запропонований текстовий фрагмент.

незараховано – неповна, поверхнева відповідь на питання заліку (або її відсутність) зі значною кількістю мовних помилок; нерозуміння особливостей усного двостороннього перекладу та нездатність перекласти запропонований текстовий фрагмент.

8.2. Організація оцінювання:

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності, включаючи аудиторну й самостійну роботу, відбувається постійно протягом усіх навчальних тижнів. Написання модульної контрольної роботи відбується на останньому занятті.

1. Поточне оцінювання

Поточне оцінювання аудиторної та самостійної роботи студентів здійснюється постійно протягом семестру в національній 4-бальній шкалі – «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»). Невиконання завдань класної та самостійної роботи позначаються «0».

2. Бал за самостійну і аудиторну роботу

Після опрацювання студентами навчального матеріалу модуля напередодні заліково-екзаменаційної сесії викладач виставляє одну оцінку за аудиторну та самостійну роботу студента як середнє арифметичне з усіх поточних оцінок за ці види роботи з округленням до десятої частки. Цю оцінку викладач трансформує в рейтинговий бал за роботу протягом семестру шляхом множення на 10. Таким чином, максимальний рейтинговий бал за роботу протягом семестру може становити 50.

3. Бал за МКР

Написання модульної контрольної роботи відбувається на останньому занятті.

Модульна контрольна робота є складником семестрового рейтингу. Бал за модульну контрольну роботу додається до рейтингового балу за роботу протягом семестру.

Модульні контрольні роботи оцінюються за 4-бальною системою: «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»). Ці оцінки трансформуються в рейтинговий бал за МКР у такий спосіб:

«відмінно»	– 50 балів;
«добре»	– 40 балів;
«задовільно»	– 30 балів;
«незадовільно»	– 20 балів;
відсутність під час написання МКР	– 0 балів;

4. Залік

Відмітка про залік у національній шкалі («зараховано», «не зараховано») та оцінка в шкалі ЄКТС виставляються на підставі семестрового рейтингового бала студента за дисципліну таким чином:

90 – 100 балів –	A
82 – 89 балів –	B
75 – 81 бал –	C
66 – 74 бали –	D
60 – 65 бали –	E
59 балів і нижче –	FX

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни 60 і вище, отримують відмітку про залік «зараховано» і відповідну оцінку в шкалі ЄКТС без складання заліку.

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни 59 і нижче, складають залік і в разі успішного складання їм виставляється відмітка про залік «зараховано» в національній шкалі, а в шкалі ЄКТС – E та бал 60. Якщо студент під час заліку отримав відмітку про залік «не зараховано», то йому в залікову відомість виставляється відмітка про залік «не зараховано» в національній шкалі, оцінка FX – у шкалі ЄКТС та його семестровий рейтинговий бал за дисципліну.

8.3 Шкала відповідності оцінок

Відмінно	90 – 100
Добре	75 – 89
Задовільно	60 – 74
Незадовільно	0 – 59

9. Програма навчальної дисципліни. Тематичний план занять

№ п/п	№ і назва теми (включно із темами, що винесені на самостійне опрацювання)	Кількість годин			
		Разом	у тому числі		
			лекції	семінарські / практичні заняття	самостійна робота
<i>Змістовий модуль 1. Особливості перекладу медіатекстів</i>					
1.	Усний двосторонній переклад як вид міжкультурної комунікації	6		2	4
2.	Лексичні труднощі в УДП	12		4	8
3.	Граматичні труднощі в УДП	12		4	8
4.	Фонетичні та семантичні труднощі в УДП	12		4	8
5.	УДП під час переговорів	12		4	8
6.	УДП під час інтерв'ю	12		4	8
7.	УДП під час дебатів	12		4	8
8.	УДП під час прес-конференції	12		4	8
	Разом годин за модулем 1	90		30	60
	Усього годин	90		30	60

10. Рекомендовані джерела

Основні

1. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад). Вінниця : Нова книга, 2003. 448 с.
2. Максимов, С. Є. Усний двосторонній переклад (англійська та українська мови). Київ : Ленвіт, 2007. 416 с.
3. Munday J., Pinto S., Blakesley J. *Introducing Translation Studies: Theories and Applications*. London, New York : Routledge, 2022. 324 p.
4. *The Handbook of Translation and Cognition* / ed. by Schwieter J., Ferreira A. Hoboken, NJ : John Wiley & Sons, 2017. 577 p.
5. *The Translation Studies Reader* / ed. by Venut L. London, New York : Routledge, 2021. 560 p.

Додаткові:

1. Саприкін С.С., Чужакін А.П. Світ усного перекладу. Вінниця : Нова книга, 2011. 224 с.
2. *The Economist style guide*. London : Profile Books, 2018. 288 p.
3. *The Oxford Handbook of Translation Studies* / ed. by Malmkjær K., Windle K. Oxford : Oxford University Press, 2011. 768 p.
4. *The Routledge Handbook of Translation Studies* / ed. by Millán C., Bartrina F. London, New York : Routledge, 2013. 571 p.